

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Назив квалификације	ЕЛЕКТРИЧАР

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ

КЛАСНОКС ¹ / ISCED-F 2013	0713 - Електротехника и енергетика
Ниво НОКС-а ²	3
Ниво ЕОК-а ³	3
Врста квалификације	Стручна
Обим квалификације	3 године
Предуслови за стицање квалификације	Ниво 1 НОКС-а – основно образовање и васпитање, основно образовање одраслих, основно балетско образовање и васпитање и основно музичко образовање и васпитање
Облици учења	– Формално образовање; – Неформално образовање одраслих у трајању од најмање 960 сати обуке; – Признавање претходног учења.
Врста јавне исправе	– Диплома; – Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил; – Сертификат о оствареном стандарду квалификације у целини.

РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА

Проходност у систему квалификација	Ниво 4 НОКС-а Ниво 5 НОКС-а
Занимање	7411.02 Електричар 7411.03 Електроинсталатер 7412.03 Електричар у производном погону
Стандард занимања ⁴	-

¹ Систем према коме се квалификације разврставају и шифрирају у НОКС-у, усклађен са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F.

² Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС)

³ Европски оквир квалификација (енг. *European Qualifications Framework*)

⁴ До доношења стандарда занимања, повезаност стандарда квалификације Електричар са тржиштем рада заснована је на подацима о занимањима који су утврђени на основу прописа из области рада и запошљавања (према: Закон о НОКС-у, члан 50.), као и на опису рада из иницијалног предлога стандарда квалификације у оквиру Иницијативе за развој и усвајање стандарда квалификације Електричар.

ИСХОДИ УЧЕЊА

Општи опис квалификације

Електричар обавља послове извођења електричних инсталација у објектима (стамбене зграде, школе, болнице, трговачки центри, производни погони, радионице и друго) према техничкој документацији, монтаже, повезивања и одржавања електромоторних погона, уређаја и индустријске електроопреме.

Обучен је за постављање каблова, опреме и инсталационих кутија на основу пројекта, њихово међусобно повезивање и прикључивање на дистрибутивни електроенергетски систем (ДЕЕС), мерење и проверу инсталација у објектима; монтажу и повезивање електричних машина у електромоторном погону; преглед опреме, мерење и контролу основних величина у погону при одржавању или ремонту.

Делотворно комуницира и сарађује са надређенима и сарадницима приликом обављања задатака и активно доприноси култури уважавања и сарадње.

Сврсисходно примењује техничке информације, информационо-комуникационе технологије (ИКТ) и унапређује њихову примену кроз учење и усавршавање.

Ниво општих и стручних знања, вештина, способности и ставова у оквиру стечених компетенција, електричару превасходно омогућава запошљавање и наставак школовања у датој стручној области.

Компетенције

- Припрема рада и примена мера безбедности и здравља на раду у извођењу електричних инсталација и у електричним погонима;
- Извођење електричних инсталација у објектима;
- Монтажа, повезивање и одржавања електромоторних погона, уређаја и индустријске електроопреме;
- Кључне компетенције⁵ (посебно: рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, сарадња, одговоран однос према здрављу и одговоран однос према околини).

⁵ На основу: *Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета* („Службени гласник РС”, број 117/13).

По стеченој квалификацији, лице ће бити у стању да:

Знања

- објасни делове пројекта које се односе на електроинсталације (шеме и сл.);
- опише карактеристике електричних инсталација и њихових елемената;
- објасни поступак полагања и означавања каблова;
- разликује врсте опреме и њихове карактеристике;
- објасни поступак монтирања опреме;
- објасни начин уградње и монтаже напојних каблова;
- наведе врсте прикључака објеката на дистрибутивни електроенергетски систем (ДЕЕС);
- објасни начин извођења уземљења објеката и израде громобранске инсталације;
- опише врсте електроопреме;
- објасни функције елемената индустријских погона;
- идентификује основне врсте електричних машина које се користе у индустријским погонима;
- објасни функције основних уређаја за управљање радом електричних мотора у погону;
- опише процедуру укључења и искључења индустријских погона;
- опише мере заштите од електричног напона, мере безбедности и заштите здравља на раду, мере заштите од пожара и заштите животне средине.

Вештине

- користи техничку документацију и тумачи шеме повезивања електроинсталација;
- одабере потребан материјал, опрему и атестиран алат;
- спроведе мере за физичку заштиту места рада;
- трасира места постављања каблова и опреме и изведе припремне грађевинске радове;
- поставља инсталационе кутије и полаже, означава и фиксира каблове;
- уграђује и повезује опрему са напојним и сигналним кабловима;
- уграђује и повезује напојне водове и елементе расвете;
- израђује систем уземљивача и систем громобранске инсталације објекта;
- изводи радове прикључка објеката на ДЕЕС;
- евидентира изведене радове;
- изведе визуелни преглед електроопреме;
- изведе монтажу и замену машина и електроопреме и прикључи је на електричну мрежу;
- изврши мерења предвиђен процедуром за праћење рада и одржавање опреме;

Вештине	– провери исправност рада машина, уређаја и елемената електроопреме и верификује измерене вредности величина у погону; – детектује квар и узрок квара на машини и/или уређају и/или електроопреми, и предузме прописане мере за отклањање квара; – обавља послове у процесу ремонта електромоторних погона; – спроводи специфичне мере заштите на раду за електричара; – користи техничке инструменте и релевантне техничке информације у складу са упутствима и стандардима; – чита и разуме документацију и техничка упутства на једном страном језику; – ефикасно примењује ИКТ за прикупљање података, у реализацији задатака и вођењу евиденције реализованих радова; – делотворно и вешто комуницира, користећи на одговарајући начин језик и стил комуникације специфичан за контекст и област рада; – чита и разуме упутства и документацију на најмање једном страном језику; – успешно унапређује своју праксу на основу сопственог искуства и сарадње са колегама; – ефикасно примењује све прописане мере заштите здравља и мере заштите животне средине.
Способности и ставови	– обавља поверене послове самостално, савесно, одговорно, уредно и прецизно у складу са процедурама и стандардима уз повремене консултације са надређеним; – ефикасно планира и организује време и активности; – испољава позитиван однос према значају спровођења прописа и важећих стандарда у електротехници; – испољава позитиван однос према функционалности и техничкој исправности алата и уређаја које користи при обављању посла; – испољава аналитичност при раду; – испољава позитиван однос према професионално-етичким нормама и вредностима; – показује спремност за решавање проблема у оквиру оперативних послова, повремено и у нестандартним ситуацијама; – продуктивно сарађује са надређенима и сарадницима у вези са задацима које обавља и доприноси култури уважавања и сарадње;

Способности и ставови	– испољава одговоран однос према свом здрављу, здрављу других и према заштити околине; – испољава иницијативност и предузимљивост у раду; – показује спремност за даље учење и усавршавање.
Начин провере остварености исхода учења	Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција обавља се формативним и сумативним оцењивањем. Оцењивање је описно и бројчано. Бројчане оцене ученика су: – одличан (5), – врло добар (4), – добар (3), – довољан (2) и – недовољан (1). Оцена недовољан (1) није прелазна оцена. Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника (пројектни, радни задаци и сл.). Сумативно се оцењује на полугодишту, крају школске године и на завршном испиту. У неформалном образовању провера савладаности програма којим се стичу стручне компетенције, обавља се на испиту за проверу стручних компетенција. У поступку признавања претходног учења провера савладаности исхода учења обавља се путем процене претходно стечених исхода учења и компетенција које је кандидат успео да докаже путем прописаних инструмената за процену као и на испиту за процену остварености исхода учења који комбинује више метода процене од којих је практични рад у реалном/симулираном радном окружењу обавезан.
ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ	
Квалификације реализатора програма	Одговарајуће образовање: – нивоа 5 НОКС-а, – нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2) и – нивоа 7 НОКС -а (подниво7.1), у складу са чл. 140–142. Закона о основама система образовања и васпитања.
Организација надлежна за издавање јавне исправе	Средње стручне школе Јавно признати организатори активности образовања одраслих (ЈПОА)